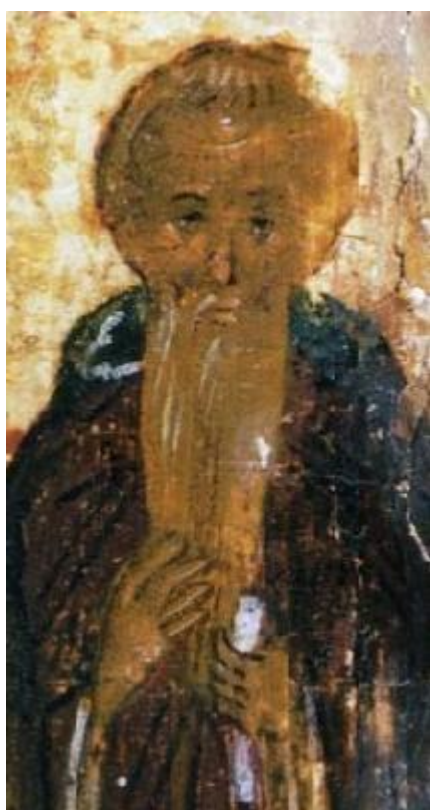

04.06.2013 г. / 20:04:16

Вяра

19.06 по еретическия, †06 юни по православния календар - Свети преподобни Висарион Чудотворец. Свв. преподобномъченици Архелая, Текла и Сусана

Житие на преподобния наш отец Висарион (IV-V в.)

*Свети преподобни
Висарион Египетски.
Фрагмент от стара
руска минейна икона*

Великият измежду нашите отци Висарион бил роден и възпитан в Египет. От младини той възлюбил Бога и светлината на Божията благодат възсияла в неговото сърце. Той пазел себе си чист от всяка греховна сквернота, стараейки се да не опорочи духовната одежда, в която се облякъл в

светото Кръщение.

Свети Висарион предприел пътешествие до светите места в Иерусалим. Тук той видял преподобни Герасим, който прекарвал постнически и пустиннически живот при река Йордан и на когото служел един лъв. Видял също и много други подвижници, живеещи там в различни места и които впоследствие просияли със своите добродетели. Беседвайки с тях, свети Висарион получил голяма полза за своята душа.

Когато се върнал в отечеството си, Висарион намерил духовен отец в лицето на Исидор Пелусиотски. Като идвал често при него, той се поучавал в добродетелта и се поощрявал към строг живот. Накрая, след като раздал на бедните и на манастирите оставеното му от неговите родители имущество, Висарион се отрекъл от света и приел монашеско пострижение.

Като се уединил в пустинно място, Висарион приел върху себе си обета на безмълвието. Изнурявайки себе си с многочислени трудове и умъртвявайки плътта си с постнически подвизи, той, бидейки в плът, станал подобен на безплътните ангели. Неговият пост бил безпримерен: понякога по цяла седмица не вкусвал нищо, а понякога не приемал храна и питие в продължение на 40 дни. Веднъж, като застанал на едно открито място, обрасло с тръни, той въздигнал към небето ръцете и очите си, а също обърнал и ума си към него и така прекарал 40 дни и нощи в молитва, стоейки неподвижно. В продължение на тези четиридесет дена той не се помръднал от мястото си, нищо не вкусил, не казал нищо никому, не бил оборен от дрямка, не изпаднал в изнемога от естествена слабост, за нищо земно не помислил с ума си, но целият - подобно на безплътните - бил устремил своите духовни очи към Бога. Затова и светият бил сподобен от Бога с голяма благодат: Бог му дал дара на чудотворството, така че

той се уподобил на древните свети пророци. Така той станал подобен на Моисей: както Моисей някога в древност чрез посочената му от Бога дървена тояга превърнал горчивата вода в пустинята в сладка, за да напои жадния Израил, така и преподобни Висарион с молитвата си и с кръстния знак направил сладка солената морска вода, за да напои изнемогващия от жажда свой ученик. Това станало така: веднъж, когато светият и неговият ученик ходели по пустинния морски бряг, ученикът се изнурил от силния пек и като почувствал голяма жажда, казал на преподобния:

- Отче, много съм жаден.

Преподобният, след като се помолил и осенил с кръстния знак морето, казал:

- В името на Господа, вземи и пий.

Ученикът почерпил вода от морето в един малък съд, който носел със себе си. Като отпил от водата, тя му се сторила много сладка и прохладна, като да е почерпана от извор. След като се напил достатъчно и се разхладил, ученикът налял още вода в съда за път. Старецът забелязал това и казал на ученика:

- Защо напълни съда с вода?

Ученикът отвърнал:

- Прости ме, отче! Взех вода, за да не се измъчвам отново от жажда.

А старецът казал:

- Бог, Който присъства на това място, присъства и на всяко друго, както тук, така и на всяко друго място Той може да даде вода на жадния.

А името на този ученик било Дула.

Преподобни Висарион се уподобил и на Иисус Навин: както той, при победната битка с амореите, спрял движението на слънцето; така направил и този Божий угодник. Когато веднъж отивал заедно с ученика си при един старец, слънцето вече започнало да клони на запад, а оставало още много път. Тогава старецът се обърнал към Бога с молитва:

- Моля Те, Господи, заповядай на слънцето да спре, докато не пристигна при Твоя раб!

И така и станало: слънцето не залязло дотогава, докато преподобният не пристигнал при стареца.

Свети Висарион се уподобил и на Божия пророк Илия. Както по време на суша той направил да се излее от небето обилен дъжд, така неведнъж и два пъти направил и преподобният.

Светият се уподобил и на пророк Елисей: както той, като разделил водата с дрехата на Илия, преминал река Йордан, така и преподобният със своята молитва превръщал водата в път и минавал по нея. Той преминал като по сухо река Нил и така преминавал всички реки, които срещал по пътя си.

Веднъж, когато преподобният бил в скита, в храма довели един бесноват човек. Започнали да извършват молитви за него в църквата, за да се избави от нечистия дух. Но бесът все не излизал от него, тъй като бил много зъл и свиреп. Клириците започнали да се питат:

- Какво да правим с този бесноват?

А някои казали:

- Никой не може да изгони тоя бяс освен отец Висарион. Но ако ние го помолим за това, той няма да дойде в храма. Затова да направим така: на следващия ден сутринта той ще дойде в

храма пръв, но ние ще дойдем още по-рано от него и ще сложим бесноватия да седне на неговото място, а след това ще кажем на стареца: "Събуди спящия."

Клириците така и направили.

Когато преподобният влязъл в храма, забелязал този човек, който седял на неговото място. Като не желал да го прогони оттук, той застанал близо до него. Щом започнало да се чете църковното правило, клириците казали на стареца:

- Отче, разбуди спящия.

Висарион, като се приближил до човека, го побутнал и казал:

- Стани и си иди оттук.

И бесът, изгонен от думата на светия, веднага излязъл от болния. Човекът се изправил и започнал да благодари на Бога за това, че го е избавил от беснуването. И оттогава той бил напълно здрав.

По такъв начин клириците подтикнали светия да извърши чудото и да изгони беса, тъй като този преподобен отец не желал да извършва чудеса явно, за да не бъде прославен от хората. Бидейки смирен и смятайки себе си за грешен, той бягал от човешките похвали.

Случило се, че един брат от скита паднал в някакво прегрешение, поради което свещеникът му заповядал да излезе от храма, като недостоеен да бъде заедно с братята. Тогава и преподобни Висарион излязъл заедно със съгрешилия, като казал:

- И аз съм грешен.

Такова било смирението на светия.

Неговите ученици съобщават за него, че той в продължение на 40 години не бил лягал върху постеля, за да отдъхне. Той си позволявал да дремне само за малко, стоейки или седейки. Преподобният често увещавал своите ученици да бодърстват и всякак да се пазят от вражеските изкушения. Той казвал:

- Монахът трябва да бъде целият като око, подобно на херувимите и серафимите. И ако някой живее мирно, без да има изкушения, той още повече трябва да бодърства и да смирява себе си пред Бога, за да не би някак да се възгордее и да падне в някое още по-голямо съгрешение. Защото, поради гордостта, мнозина са падали в борба с дявола. Понякога Бог поради нашата немощ не ни изпраща изпитания, за да не погинем съвсем.

По живота си този свят отец бил подобен на небесна птица, защото не придобил нищо земно, нямал нито своя килия, нито каквото и да е убежище. Той се скитал из пустинята, преминавайки от място на място. Ходел по планините и горите подобно на заблудил се пътник. Никак не се грижел за телесните си нужди; не се грижел нито за храната си, нито за облеклото си. Върху тялото си носел само бедно облекло, което едва прикривало голотата му. Без да обръща внимание на това, че през деня го изгарял слънчевият зной, а през нощта бил нападан от студа, той рядко влизал под някакъв подслон. Бродел по планините, като птица, търсейки уединение, въздигайки ума си към Единия Бог и утвърждавайки своята мисъл единствено и само в Него. Сълзите постоянно извирали от очите му, чести въздишки се чували от дълбините на неговото сърце и всички дни на своя живот той прекарвал в сълзи, всякога плачейки и ридаейки. Достигнал до дълбока старост, той се преставил във вечния живот и преминал от плача във вечното веселие, заедно с всички светии, в Христа Иисуса, нашия Господ, на Когото се отдава слава во веки. Амин.

Тропарь преподобных Виссариона и Илариона

глас 4

Боже отец наших,/ творяй присно с нами по Твоей кротости,/ не остави милость Твою от нас,/ но молитвами их// в мире управи живот наш.

Кондак, глас 2:

Вышних сил подражав преподобне, образом птиц житие пожил еси, временная в забвении положив, непрерывным желанием влекомъ к небесным добротам Христа Царя, дондеже Того достигл еси Виссарионе: моли непрерывно о всех нас.

(На безплътните си подражавал, преподобни, като птица си живял, забравил временното, воден от непрерывно желание към небесните блага на Христа Царя докато си Го достигнал, Висарионе: моли непрерывно за всички нас.)

Страдание на светите преподобномъченици Архелая, Текла и Сусана († 293 г.)

Девството, което побеждава света и укротява плътските страсти, не било известно на майката на всички Ева, защото на нея било казано от Бога: “с болки ще раждаш деца; и към мъжа си ще тегнеш”, а девството е свободно от това. То не повяхва от многото години, а всякога цъфти и украсява живота на девстващите. Девственицата е невеста Христова и влиза в небесния чертог на своя Жених.

С този честен и божествен дар - чистото девство - била украсена блажена Архелая, която направила себе си невеста на Христа и се показала като победителка на света. Тя живяла близо до Рим, в неголям и неизвестен манастир, каквито били

манастирите в тези тежки за християните идолопоклоннически времена.

Когато било повдигнато от нечестивия император Диоклетиан жестоко гонение срещу християните, светата девица Архелая, спасявайки се от преследването на мъчителите заедно с две свои сподвижници и сестри в Христа, заминала в Кампания. Трите девойки се облекли в мъжки дрехи, та никой да не разбере, че са девици. Тук, недалеч от град Нола, светите девици се заселили в едно глухо и пусто място, прекарвайки денем и нощем в горещи молитви към Бога, като се упражнявали в различни богоугодни дела и лекували болестите на страдащите, тъй като заради чистия си и свят живот те се сподобили с благодатта да дават чудотворни изцеления. Лицата им били смирени, кротки и светли, защото те всякога в сърцата си се радвали в Господа Иисуса Христа; в погледите им сияело целомъдрие и святост. Дрехите, които носели, били прости и груби и въобще целият им вид бил пустиннически и постнически. Косите им били ниско постригани, като на мъже, тъй че мнозина ги смятали за мъже, а не за жени. Малко по малко при тях започнали да се събират хора от околностите: едни - за да получат изцеление, други - за духовно наставление, тъй като те, освен дара да лекуват, притежавали и способността на боговдъхновеното учение. Те изцелявали не само телата, но и човешките души, и мнозина обърнали от езическото нечестие към Христовата вяра. И така тяхната слава се разпръснала по цялата тази страна.

Слухът за светите девственици стигнал и до Кампанийския началник, на име Леонтий, тъй като по много места били разположени войници, чиято задача била да издирват християните. Те съобщили на началника за тези свети девици. Той заповядал да ги заловят и да ги доведат при него в град Салерно, където тогава били съдени и измъчвани християните.

Светите девизи били заловени и доведени на разпит. Те разбрали, че Господ Иисус Христос, техният безсмъртен и нетленен Жених, ги призовава към венеца на мъченичеството, за да ги приеме в Своя небесен чертог, украсени не само с девството, но и със страдалческата им кръв, като с царска багреница. Преизпълнени с дълбоко дръзновение и надежда в Бога, те се явили без страх пред мъчителя и с твърд глас му казали цялата истина за себе си: кои са те и откъде идват. Девойките не скрили нито своя живот, нито християнската си вяра, не скрили и това, че са девственици, обrekli се на Христа и обещали Му да запазят себе си в чистота до самата си смърт. Хегемон Леонтий, като ги огледал и като видял, че блажената дева Архелая е по-възрастна от другите и по-смела в отговорите, а и като забелязал, че нейното лице се отличавало с особено благообразие, се обърнал към нея и казал:

- Чуй, Архелая! С какво право ти събираш при себе си всякакви хора - и добри и зли, и ги учиш да се покланят на Иисуса Назарянина, Който Сам Себе си не може да спаси, когато Го измъчваха, а още по-малко пък може да помогне на някой друг? Как се осмеляваш да се занимаваш с някакви магьоснически думи и да прелъстяваш хората! Как дръзваш, като си се облякла с мъжки дрехи, да се показваш като мъж, когато всъщност си скверна и опасна магьосница! Навярно ти си научила и тези две девизи на твоето вълшебство. Ако аз не те погубя сега, ти ще измамиш с лъжливото си учение всички неопитни жени и мъже.

На това светата девица отвърнала:

- Силата и властта на дявола аз потъпквам със силата Христова. А хората научих да познават доброто, а именно - да познаят Единия истинен Бог, Който сътвори небето и земята, морето и всичко, което е в тях. А изцеленията на всички

страдащи се подават в името на моя Господ Иисус Христос, Единородния Син Божий, посредством мен, Неговата рабиня. Аз не се преструвам на мъж, защото се разкрих като девица и рабиня Христова. А тези две мои сестри в Господа от детство са възпитани в Христовата вяра.

Хегемонът казал:

- Всеки, който не се подчини на царската заповед, ще бъде предаден на жестока смърт.

Светата отвърнала:

- Нашият Цар е Господ Иисус Христос, заради Когото ние презряхме света и всичко, което е в него. На Неговата заповед се подчиняваме и очакваме милост от Този, Който е Господар на небето и земята и на всичко останало.

Хегемонът казал:

- Нашите богове владеят всичко и всичко управляват. Те имат много имена: Кронос, Трисмегист, Хермес, Афродита, Хера, Атина, Дий, който е по-велик от всички. Ето тези божествени сили владеят и управляват цялата вселена.

Девицата отговорила:

- Твоите богове са слепи и слепци се покланят и вярват в тях.

Хегемонът казал:

- Вашият Бог е един и Той няма силата да защити дори Себе Си, защото и на кръст е бил разпнат, и с оцет е бил напоен, и с трънен венец е бил увенчан, и с копие е бил прободен.

На това светата отвърнала:

- Всичко това нашият Бог претърпя заради нашето спасение, та никой, който вярва в Него, да не погине, но да има живот

вечен. А твоите богове нито виждат, нито чуват, нито говорят, и затова нито на себе си, нито и на другите могат да помогнат.

Като се разгневил от тези думи, хегемонът наредил да хвърлят Архелая на гладните лъвове, мислейки, че те веднага ще я разкъсат. Но зверовете станали кротки като овци и покорно легнали в нозете, докато тя се молела на Бога с тия думи:

- Господи Боже - Отец, Син и Свети Дух, - Ти, Който запази досега моето тяло чисто от всякаква сквернота! Както сега Ти укроти зверовете и ми даде сила да победя хегемона, така и всякога бъди помощник на мен, Твоята рабиня.

Хегемонът, като видял, че светата е останала невредима от зверовете, се изпълнил с още по-голяма ярост и заповядал на войниците да убият зверовете, а светата мъченица и нейните посестрими да вържат и да хвърлят в тъмницата. Но в тъмницата на светите мъченици се явил Ангел Господен, който ги осиял с неописуема светлина и им казал:

- Не се бойте, девици Христови! Вашите молитви стигнаха до Бога и на небесата вече са приготвени венци за вас.

Когато стражарите видели тази необикновена светлина в тъмницата, изпаднали в страх и ужас и започнали да говорят:

- Наистина, Богът, Когото изповядват тия девици, е истинският Бог!

На сутринта хегемонът казал на слугите си:

- Доведете при мене тая вълшебница, която вчера безчестеше с разни хули мен и моите богове.

И веднага света Архелая била доведена на съд. Тя казала:

- О, хегемоне, не аз, а твоите зли дела те хулят и те

безчестят, и ти приготвят неугасим огън, в който ти вечно ще се мъчиш заедно с твоите богове. А ако искаш да се избавиш от вечните мъки, тогава се вслушай в моите полезни за душата ти слова и приеми моя добър съвет: повярвай в твоя Създател - Бог Отец, и в Единородния Негов Син - Господ Иисус Христос, и в Светия Дух, Който изхожда от Отца. Този е Единият Бог, Който в Троица се прославя и на небето, и на земята!

Началникът, като приел тези думи като подигравка и като безумие, възразил на светата:

- Ако ти ми се подчиниш и повярваш в моите богове, тогава ще бъдеш обсипана с богатство и почести и ще се наредиш не на последно място сред почитаните римски жени. А ако не ме послушаш, аз ще те предам на блудниците, за да се поругаят с теб, а след това ще те подхвърля на безмилостни мъчения и накрая ще те предам на жестока смърт. А тялото ти ще хвърля на псетата, зверовете и птиците.

Светата отвърнала:

- Аз имам за помощник моя Господ Иисус Христос, Който е Закрилник както на моята душа, така и на тялото ми. Той ще ме запази от тази нечистота, която ми готвиш, както е запазил и многото пострадали преди мен свети девиси. А от смъртта не се страхувам, защото се надявам да получа вечен живот при моя Господ, Който ще ме сподоби с безконечна радост и ще ме причисли към Своите свети ангели.

След тия думи хегемонът заповядал да съблекат светата, да стържат нейното чисто девическо тяло с железни зъбци и да я бият жестоко. А получените рани наредил да поливат с приготвените за това врящо масло и смола. Тялото на светата било изстъргано и изгорено така, че се показали костите ѝ. Всички присъстващи, като гледали страданията на светата мъченица, безкрайно се удивлявали и недоумявали - по какъв

начин слабата девица понасяла тези жестоки мъчения и оставала жива. А светата повдигнала очи към небето, кръстообразно издигнала ръце и казала:

- Владико, погледни от небесата, от висотата на Твоя свят престол, към Своята вярна рабиня! Угаси палещия огън с росата на Твоята благодат и дай на моето тяло утеха в мъченията, които ми причинява хегемонът!

Едва светата произнесла тези думи и над главата ѝ възсияла чудна светлина и се чул глас, който казал:

- Не бой се! Аз съм с теб!

Хегемонът, като видял, че светата е цяла и невредима, заскърцал със зъби.

Близо до това място имало голям камък, който няколко души едва биха могли да повдигнат от мястото му. Хегемонът заповядал да го вдигнат и да затиснат с него мъченицата, като искал да смаже тялото с камъка. Когато слугите пристъпили към изпълнението на заповедта, Божият Ангел, който невидимо присъствал и помагал на светата дева, тласнал камъка на другата страна, така че той притиснал слугите на мъчителя, а Архелая останала жива и възхвалявала Бога, пеейки:

- Благословен си Ти, Господи, Боже на нашите отци, Който спасяваш тези, които се уповават на Тебе!

Народът, като видял това, възкликнал:

- Велик е християнският Бог, Когото изповядва тази девица!

А хегемонът казал:

- Какво да правя с тази магьосница? Тя остава невредима от всички мъчения. Вземете я и я изведете от града! Заедно с нея

вземете и двете девици, които я следват, и всичките умъртвеве с меч.

Войниците веднага хванали светите мъченици, вързали им ръцете назад и ги повели извън града.

Когато стигнали до определеното място и войниците се приготвяли да отсекаят честните глави на светите мъченици, в този момент те видели ангелите и се изплашили. Светите ангели, които били свидетели на страданията на мъчениците, се приготвяли да отведат в славата техните души. Войниците, като почувствали по някакъв начин присъствието на ангелите, изпаднали в ужас, затреперили и не били на себе си от страх. Но Архелая, като се помолила на Бога, казала на войниците:

- Изпълнете това, което ви е заповядано!

Войниците отговорили:

- Не смеем, госпожо, защото голям страх ни обхвана.

Тогава девиците им казали:

- Ако не изпълните заповедта, няма да имате дял с нас.

Войниците, като чули това, извадили мечовете си и им отсекли главите.

Така трите свети преподобномъченици - Архелая, Текла и Сусана, чистите девици, завършили своя подвиг, влезли в небесния чертог и сега предстоят заедно с ангелите пред Отца, Сина и Светия Дух - Единия Бог, прославян в Троица, на Когото се въздава слава во веки. Амин.

ЧЕТИ-МИНУТИ

{{_LINK1_}}